

Pla Docent

1. Dades descriptives de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Conductes addictives i delinqüència

Curs Acadèmic: 2012/2013

Curs: Tercer

Trimestre: Segon

Titulació/Estudis: Grau en Criminologia i Polítiques Públiques de Prevenció

Codi assignatura: 21084

Nombre de crèdits ECTS: 5

Hores de dedicació de l'estudiant: 125

Llengua o llengües de docència:

Classes magistrals: castellà

Seminaris: castellà (50%) i català (50%)

Exàmens: castellà

Professorat: Dra. Marta González Sepúlveda (coordinadora); Dra. Olga Valverde Granados; Dra. Jessica Ruiz Medina

2. Presentació de l'assignatura

Contextualització. Assignatura de caràcter general i introductòri que pretén proporcionar a l'estudiant d'una informació bàsica sobre les toxicomanies des d'un punt de vista biomèdic, psicològic i sociològic. Aquesta assignatura aborda tant temes biomèdics sobre els factors de vulnerabilitat i fisiopatològics de les conductes addictives com mesures preventives en diferents àmbits. Aquesta assignatura és indispensable en la pràctica professional del criminòleg per entendre, discutir i demanar aquells indicis o proves pericials que estan relacionades l'abordatge de les conductes addictives enfront del delictes.

- Tipologia i enfocament de l'assignatura Assignatura introductòria, classes magistrals bidireccionals, seminaris de discussió, problemes i utilització del cinema comercial en la docència de l'assignatura.
- Aspectes clau de l'assignatura. Orientada a la comprensió de les bases biològiques de les toxicomanies i les conductes addictives com trastorn psiquiàtric que originen una vulnerabilitat a delinquir i com comprendre, dissenyar i abordar les polítiques delictives.
- Recomanacions generals cal fer les lectures, assistir a les classes magistrals, participar en els seminaris, realitzar els problemes plantejats i participar en els corresponents debats. S'adverteix que un plagi en qualsevol treball que es lliuri per escrit equival a suspendre l'assignatura.

3. Competències a assolir en l'assignatura

Conjunt de coneixements, capacitats i aptituds necessàries per executar una tasca determinada. La competència exigeix una combinació de sabers tècnics, metodològics i socials que són el resultat del seu procés d'aprenentatge i que es poden aplicar tant en l'àmbit acadèmic com en el professional.

Ser competent significa, per tant, combinar, coordinar i integrar aquests sabers en l'exercici professional. Els programes formatius han de treballar tant les competències específiques, relacionades amb el camp de coneixement i una activitat professional concreta, amb les generals, que tenen caràcter transversal perquè són aplicables a diversos camps de coneixement i són necessàries per a qualsevol acció professional (Font: GLOSUII)

Competències generals	Competències específiques
Instrumentals G.1. Capacitat per expressar-se i comunicar-se correctament en català i castellà. G.2. Capacitat per expressar i comunicar, a nivell bàsic, en anglès. G.5. Capacitat de gestionar la informació: selecció de fonts, síntesi de la informació i avaluació crítica de la informació rellevant. Interpersonals G.7. Capacitat de treball en equip: iniciativa i habilitats cooperatives. Sistèmiques G.6. Capacitat per aplicar els coneixements teòrics a situacions i problemes reals.	E.25. Enumeració dels programes de tractament i la seva avaluació. E.27. Reconeixement dels principis elementals de psicologia i psiquiatria forense. E.28. Capacitat per identificar la forma d'acció dels principals fàrmacs i la seva capacitat de modificar l'activitat biològica.

4. Continguts

- Bloc de contingut 1. INTRODUCCIÓ A LES CONDUCTES ADDICTIVES

1. Presentació de l'assignatura. Concepte de les conductes addictives. Concepte d'abús, addicció, dependència de drogues i recaiguda al consum. Concepte d'addiccions sense substàncies.

2. Bases neurobiològiques de les addiccions. Factors biològics i ambientals que influeixen en l'origen, desenvolupament i evolució del procés addictiva. Vulnerabilitat genètica i ambiental.

- **Bloc de contingut 2. EPIDEMIOLOGIA DE LES CONDUCTES ADDICTIVES**

3. Estudis epidemiològics utilitzats per l'abordatge de l'addicció de drogues d'abús. Dades epidemiològiques disponibles pel que fa a diferents tipus de poblacions. Dades a Europa, Espanya i Catalunya. Poblacions de risc.

- **Bloc de contingut 3. CARACTERÍSTIQUES DIFERENCIALS DE L'ADDICCIÓ A DROGUES PROTOTÍPIQUES**

4. Característiques diferencials de l'addicció de drogues d'abús prototípiques: opiacis i cannabinoides.
5. Característiques diferencials de l'addicció de drogues d'abús prototípiques: psicoestimulants, drogues de disseny i alcohol.

- **Bloc de contingut 4. FACTORS D'INTERÈS PARTICULAR QUE INCIDEIXEN EN EL PROCÈS ADDICTIU**

6. Comorbiditat psiquiàtrica. Coexistència de l'addicció amb altres trastorns psiquiàtrics. Importància del trastorn primari i del secundari. Addicció i depressió. Addicció i esquizofrènia.
7. Drogues d'abús i gènere. Influència del gènere en l'origen, desenvolupament i curs dels trastorns addictius. Transculturalitat.

- **Bloc de contingut 5. POLÍTIQUES PREVENTIVES**

8. Polítiques de prevenció i tractament I. Polítiques preventives per a la població no addicta. Diferents models polítics a Europa.
9. Polítiques de prevenció i tractament II. Polítiques d'intervenció i tractament per a la població addicta. Tractaments psicològics. Tractaments neuropsiquiàtrics.
10. Addicció i delinqüència. Relacions bidireccionals i de reforç dels dos fenòmens.

5. Avaluació

La qualificació de l'estudiant s'obtindrà mitjançant les següents proves:

- Examen de preguntes curtes que es realitzarà a final del trimestre (3 punts).
- Examen de preguntes d'elecció múltiple que es realitzarà a final del trimestre (3 punts).
- Avaluació contínua que es realitzarà mitjançant preguntes breus que l'estudiant haurà de respondre de forma escrita i que s'anirà realitzant al llarg del trimestre durant les sessions teòriques o de seminaris i mitjançant la qualificació d'un treball de dos folis que s'entregarà al final de cadascun dels quatre seminaris. (4 punts).

Recuperacions:

- D'acord amb les instruccions del degà de dret (de 21 de maig de 2012) es considera que un estudiant ha participat en les activitats d'aprenentatge i avaluació continuada quan ha assistit a classes i ha realitzat correctament els exercicis d'almenys el 50% dels seminaris i altres activitats de l'aula.
- D'altra banda s'entén que ha realitzat l'examen final quan l'entrega.
- Només poden participar en el procés de recuperació aquells estudiants que han suspès el conjunt de l'assignatura i no hi ha la possibilitat de participar en l'examen de recuperació per pujar la nota quan la inicialment obtinguda sigui igual o superior a 5,0.
- La recuperació de l'avaluació continuada consistirà en lliurar tots els treballs i activitats que s'han sol·licitat als estudiants al llarg del trimestre, a més de respondre a una pregunta específica d'aquest apartat en l'examen de recuperació. El conjunt dels treballs comptarà un total de 3 punts i la pregunta de l'examen comptarà 1 punt sobre la nota final.
- La recuperació de l'examen final consistirà en la realització d'un examen que es farà en un dels dos dissabtes habilitats del calendari acadèmic del tercer trimestre¹. L'examen consistirà en unes preguntes curtes que comptaran un total de 6 punts. Per poder tenir accés a l'examen de recuperació és necessari haver lliurat tots els treballs de l'avaluació contínua (veure recuperació de l'avaluació contínua).

¹En el calendari acadèmic previst per al curs 2012-2013 els dissabtes habilitats del tercer trimestre són els corresponents als dies 4 i 11 de maig.

6. Bibliografia i recursos didàctics**Bibliografia bàsica**

CARLSON, N.R. *Fisiología de la Conducta*. Pearson Education, 2004.

Publicacions diverses del Pla Nacional sobre Drogues (Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat).

Informe de la OMS sobre drogues (2010).

Publicacions diverses del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Bibliografia complementària

KOOB, GF; LE MOAL, M. *Neurobiology of addictions*. Elsevier Science, 1996.

Recursos didàctics

Utilització del cinema comercial per a l'estudi de casos clínics. Estudi d'articles científics i publicacions de diversos organismes públics amb activitat sobre les addiccions.

7. Metodologia

- Presencial: magistral bidireccional i seminaris participatius.
- Dirigit: preparació, recerca d'informació i resolució de problemes previ a l'assistència als seminaris participatius que es desenvoluparan durant el trimestre.
- Autònom: preparació dels treballs que s'han de presentar als seminaris.

8. Programació d'activitats

<i>Setmana</i>	<i>Activitat a l'aula agrupament /tipus d'activitat</i>	<i>Activitat fora de l'aula agrupament/tipus d'activitat</i>
Setmana 1	Sessió 1 (2h) Presentació de l'assignatura. Concepte de les conductes addictives. Concepte d'abús, addicció, dependència de drogues i recaiguda al consum. Concepte d'addiccions sense substàncies. Sessió 2 (1h) Bases neurobiològiques de les addiccions. Factors biològics i ambientals que influeixen en l'origen, desenvolupament i evolució del procés addictiva. Vulnerabilitat genètica i ambiental.	
Setmana 2	Sessió 1 (2h) Bases neurobiològiques de les addiccions. Factors biològics i ambientals que influeixen en l'origen, desenvolupament i evolució del procés addictiva. Vulnerabilitat genètica i ambiental (continuació).	

Setmana 3	Sessió 1 (2h) Estudis epidemiològics utilitzats per l'abordatge de l'addicció de drogues d'abús. Dades epidemiològiques disponibles pel que fa a diferents tipus de poblacions. Dades a Europa, Espanya i Catalunya. Poblacions de risc. Sessió 2 (2h) <i>Seminari 1.</i> Bases biològiques de les conductes addictives. Resolució del problema i discussió. Elaboració de les conclusions per part de l'alumne.	
Setmana 4	Sessió 1 (2h) Característiques diferencials de l'addicció de drogues d'abús prototípiques: opiacis i cannabinoides. Sessió 2 (2h) <i>Seminari 2.</i> Estudis epidemiològics utilitzats per a l'abordatge de l'addicció de drogues d'abús. Resolució del problema i discussió. Elaboració de les conclusions per part de l'alumne.	
Setmana 5	Sessió 1 (2h) Característiques diferencials de l'addicció de drogues d'abús prototípiques: psicoestimulants, drogues de disseny i alcohol. Sessió 2 (2h) <i>Seminari 3.</i> Polítiques preventives i tractament. Resolució del problema i discussió. Elaboració de les conclusions per part de l'alumne.	
Setmana 6	Sessió 1 (2h) Comorbiditat psiquiàtrica. Coexistència de l'addicció amb altres trastorns psiquiàtrics. Importància del trastorn primari i del secundari. Addicció i depressió. Addicció i esquizofrènia. Sessió 2 (2h) <i>Seminari 4.</i> Comorbiditat psiquiàtrica. Resolució del problema. Elaboració de conclusions per part de l'alumne.	
Setmana 7	Sessió 1 (2h) Drogues d'abús i gènere. Influència del gènere en l'origen, desenvolupament i curs dels trastorns addictius. Transculturalitat.	

	Sessió 2 (2h) <i>Seminari 5.</i> Drogues i gènere. Transculturalitat. Resolució del problema. Elaboració de conclusions per part de l'alumne.	
Setmana 8	Sessió 1 (2 h) Polítiques de prevenció i tractament I. Polítiques preventives per a la població no addicta. Diferents models polítics a Europa. Sessió 2 (2 h) <i>Seminari 6.</i> Polítiques de prevenció. Resolució del problema. Elaboració de conclusions per part de l'alumne.	
Setmana 9	Sessió 1 (2h) Polítiques de prevenció i tractament II. Polítiques d'intervenció i tractament per a la població addicta. Tractaments psicològics. Tractaments neuropsiquiàtrics. Sessió 2 (2 h) <i>Seminari 7.</i> Polítiques de prevenció. Resolució del problema. Elaboració de conclusions per part de l'alumne.	
Setmana 10	Sessió 1 (2 h) Addicció i delinqüència. Relacions bidireccionals i de reforç dels dos fenòmens.	

Distribució d'hores:

- Presencials: 35 hores.
- Elaboració de 4 treballs: (10 h cadascun d'ells en relació amb els quatre seminaris que tindran lloc durant el trimestre).
 - Total: 40 hores.
- Estudi individual (preparació de l'examen i dels seminaris): 50 hores.
- TOTAL: 125.

Normes acadèmiques:

Plagiar en un treball fet a casa o copiar en un examen comporta una qualificació de zero i/o l'obertura d'un expedient disciplinari.

Està prohibida la utilització de mòbils en el transcurs de la classe.